

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

Factors Affecting Thai's Tourists Satisfaction on Ecotourism in Betong District, Yala

ราศรี สวอินทร์*

วิไลวรรณ วิไลรัตน์

สรียา หมัตอาด้า

สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

*e-mail: rasri1963@gmail.com

Rasri Sawaain

Wilaiwan Wilairat

Sareeya Mad-adam

Social Studies Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 300 คน โดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 15 – 30 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนใต้ การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นนักเรียนนักศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท และเคยมาท่องเที่ยวที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา วัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยว คือ การแช่น้ำพุร้อน ชมสวนดอกไม้เมืองหนาว และชมทะเลหมอก โดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล มาเที่ยวแบบไปเช้า-กลับเย็น สำหรับผู้ที่พักค้างคืนจะพักที่โรงแรม สิ่งที่ต้องการให้ส่งเสริมมากที่สุด คือ กิจกรรมชมธรรมชาติ สื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว คือ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยภาพรวมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น คือ การให้ความต้อนรับอย่างมีน้ำใจ ด้านความปลอดภัย คือ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ด้านแหล่งท่องเที่ยว คือ การเที่ยวชมทะเลหมอก ด้านการประชาสัมพันธ์ มีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลตามสถานที่ท่องเที่ยว และด้านการบริการ คือ สถานที่พัก ($\bar{X} = 4.21, 4.15, 4.11, 3.94$ และ 3.92) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอเบตง

Abstract

The purposes of this research were to study the behavior of the Thai tourists visiting ecotourism in Betong District, Yala Province and the level of their satisfactions towards ecotourism in Betong District, Yala Province. The data and the statistical analysis were collected using questionnaires with 300 Thai tourists. The research found that most tourists were female, age between 15 – 30 years old, lived in the three southern border provinces, with Bachelor's Degrees. Most of the respondents were a student, average monthly income less than or equal to 5,000 Baht. The purpose of the trip was to soak in hot springs, Betong Winter Flower Garden and mist. They usually travel by private car, preferred one day trip, stay overnight at the hotel. Thai Tourist's needs activities in nature, decision to travel is to search on the Internet. The satisfaction of respondents towards ecotourism was at a high level ($\bar{X} = 4.06$). When considering each item, it is found that all of them were at a high level sorted by descending as follows: the cooperation of local residents providing gracious hospitality in life and property security. The main tourist attraction is the mist sightseeing. The providing of some staffs from the public relations to give more information about tourist attraction and accommodation service. ($\bar{X} = 4.21, 4.15, 4.11, 3.94$ and 3.92) respectively

Keywords: Satisfaction, Ecotourism, Betong District

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ เป็นการสร้างงานและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจการท่องเที่ยวจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศ สามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่น ๆ ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2554-2559 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554) ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากนักท่องเที่ยวภายในประเทศและต่างประเทศ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั่วทุกภูมิภาคของโลก และคาดว่าจะยังเติบโตต่อไปในอนาคต สิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องมีควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว คือ การบริการด้านต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อม และคุณลักษณะที่ดีไปพร้อมกัน เช่น การบริการด้านที่พัก การบริการด้านอาหาร การบริการนำเที่ยว การบริการด้านสินค้าของชุมชน เป็นต้น (สุรเชษฐ์ บุญพงษ์มณี, 2549)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) ที่มีลักษณะ

พิเศษเป็นของตนเอง และแตกต่างไปจากแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น สรุปได้ดังนี้ (สมชัย เบลูจชัย, 2549)

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยธรรมชาติเป็นฐาน (Nature Based Tourism) เช่น แหล่งท่องเที่ยวประเภทอุทยาน วนอุทยาน เกาะแก่ง และ ชายทะเล เป็นต้น แต่อาจหมายถึง ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น หากสิ่งเหล่านี้ปรากฏอยู่ในหรือเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศธรรมชาติ

2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศน้อยหรือต่ำ หรือไม่มีผลกระทบต่อวิถีทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่น จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ เพราะฉะนั้น การป้องกัน และควบคุมผลกระทบอันเกิดจากการท่องเที่ยว จึงเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารจัดการ เช่น ไม่เน้นปริมาณนักท่องเที่ยว ไม่สนับสนุนให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็น เน้นธรรมชาติและองค์ประกอบของธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูด เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้ผู้มาเยือนได้สัมผัส เรียนรู้ และเข้าใจธรรมชาติและองค์ประกอบธรรมชาติ (รวมทั้งศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น) ตลอดจนผลกระทบของมนุษย์มีต่อระบบนิเวศ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในเชิงบวก เพราะฉะนั้นการจัดระบบบริการข้อมูล และการสื่อความหมายธรรมชาติ

รวมทั้งการเพิ่มพูนศักยภาพของมัคคุเทศก์ จึงเป็นเรื่อง
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวที่สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการคิด (วางแผน) การทำ (ปฏิบัติหรือดำเนินการ) และการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลร่วมกับผู้เกี่ยวข้องส่วนอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมได้รับผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของท้องถิ่นด้วยความเหมาะสม เป็นธรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีผู้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและธรรมชาติ คือ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวรู้คุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว และมีความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งอาจได้รับจากนักวิชาการ คนในท้องถิ่น หรือมัคคุเทศก์ รัฐอาจมีบทบาทเป็นผู้กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว มิให้มีจำนวนมากเกินไปจนทำลายสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวขึ้น (อิสริยา เลหาพิรานนท์, 2551)

Allcock (1994) ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่ครอบคลุมถึงสาระด้านการศึกษา การเข้าใจธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการจัดการเพื่อรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืน คำว่า ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ยังคลุมถึงขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่นด้วย ส่วนคำว่า การรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืนนั้น หมายถึง การป็นผลประโยชน์ต่าง ๆ กลับสู่ชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programmed – UNEP) สมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Society) และองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ให้คำนิยามว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นการรบกวนลักษณะทางธรรมชาติ มุ่งหวังในด้านการศึกษามีความพอใจต่อทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ตามธรรมชาติ มีความเข้าใจต่อวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยไม่เป็นการรบกวนต่อระบบนิเวศ ในขณะเดียวกัน ก็สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่จะทำให้เกิดการอนุรักษ์ต่อทรัพยากรของประชากรในท้องถิ่น (องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ, อ้างถึงใน เถลิงศักดิ์ ชัยชาญ, 2556)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2543) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์

สำคัญลำดับต้น

เฉพาะถิ่น รวมทั้งแหล่งวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco – System) ในพื้นที่นั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันการเกิดมลพิษ และมลภาวะ รวมไปถึงการควบคุมอย่างมีขอบเขต จึงจัดได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยว ที่มีกระบวนการเรียนรู้โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนัก และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนภายในท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการ ในการมีส่วนร่วมในทางความคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน การติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

เมืองเบตง จังหวัดยะลาเป็นอำเภอชายแดนใต้สุดของประเทศไทย เป็นเมืองที่มีธรรมชาติที่สวยงามจึงทำให้อำเภอเบตงเป็นอำเภอที่มีนักท่องเที่ยวจากในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ตัวเมืองตั้งอยู่ในลักษณะภูมิประเทศที่โอบล้อมด้วยทิวเขาสูงอากาศเย็นสบาย สามารถปลูกดอกไม้ได้ทั้งปี จนได้ชื่อว่า "เมืองในหมอก ดอกไม้งาม" มีนกนางแอ่นเป็นสัญลักษณ์ของเมือง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมอยู่หลายแห่ง โดยสามารถแบ่งแหล่งท่องเที่ยวได้เป็น 2 กลุ่มหลัก กลุ่มแรก คือ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณนอกเมือง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม และกลุ่มสอง คือ แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณเมืองเบตง ส่วนใหญ่เป็นสิ่งปลูกสร้างที่มีประวัติความเป็นมายาวนานคู่บ้านคูเมืองเบตง

กลุ่มที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวบริเวณนอกเมืองเบตง ที่ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยว ได้แก่

1. ทะเลหมอกอัยเยอร์เวง เป็นจุดชมทิวทัศน์ทะเลหมอก และพระอาทิตย์ขึ้นในตอนเช้าที่ภูเขาไมโครเวฟ

หมู่บ้านธารมะลิ ตำบลอัยเยอร์เวง ถือเป็นจุดท่องเที่ยวที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเบตงจะต้องมาเยือน

2. สวนดอกไม้เมืองหนาว บริเวณหมู่บ้านปิยะมิตร 2 เป็นโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีพื้นที่ตั้งอยู่บนเขามีอากาศเย็นสบาย มีแปลงทดลองปลูกไม้ดอกหลายประเภท ปัจจุบันทางโครงการมีบ้านพักไว้ให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

3. บ่อน้ำร้อนเบตง เป็นบ่อน้ำร้อนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ความร้อนของน้ำสามารถต้มไข่ให้สุกได้ภายในเวลา 7 นาที ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาอาบน้ำแร่ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ได้สร้างรีสอร์ทไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

4. อุโมงค์ปิยะมิตร ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านปิยะมิตร 1 ตำบลตะเนาะแมเราะ เป็นอุโมงค์ดินซึ่งในอดีตขบวนการโจรคอมมิวนิสต์มาลายา สร้างขึ้น บนเนินเขาในป่าทึบสำหรับเป็นฐานปฏิบัติการต่อสู้ทางการเมือง ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อุโมงค์มีลักษณะคดเคี้ยวเข้าไปในภูเขายาวประมาณ 1 กิโลเมตร ลึก 15-19 เมตร และมีทางออก 6 ทาง ใช้เวลาชุด 3 เดือน เพื่อเป็นที่หลบภัยทางอากาศ และสะสมเสบียง

5. ป่าบาลา-ฮาลา เป็นป่ามีความหลากหลายทางชีวภาพ มีสัตว์ป่าหายากหลากชนิด สามารถพัฒนาเป็นแหล่งทัศนศึกษา และเข้าค่ายพักแรม มีห้องพักรับรองสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ปัจจุบันดำเนินการโดยกองร้อยตชด.ที่ 445 และในอนาคตจังหวัดยะลามีแนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานแห่งหนึ่งในภูมิภาคอาเซียน ภายใต้วิสัยทัศน์ “แอมะซอนแห่งอาเซียน”

กลุ่มที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวบริเวณในตัวเมืองเบตง ที่ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยว ได้แก่

1. ตู๊โปรชนีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เป็นสัญลักษณ์ของเมืองเบตง สร้างขึ้นในปี 2467 บริเวณสี่แยกหอนาฬิกาใจกลางเมือง ปัจจุบันมีการสร้างตู๊ใบใหม่ที่มีขนาดใหญ่เป็น 3.5 เท่า บริเวณศาลาประชาคม ถือเป็นตู๊โปรชนีย์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก และยังใช้ส่งจดหมายได้จริงทั้งสองตู๊

2. หอนาฬิกาเมืองเบตง เป็นสิ่งก่อสร้างอันเก่าแก่ที่อยู่คู่เมืองเบตงมายาวนาน สร้างด้วยหินอ่อนตั้งอยู่จุดศูนย์กลางของเมือง ในยามเย็นจะเห็นฝูงนกนางแอ่นนับหมื่นตัวมาเกาะอยู่รอบ ๆ สายไฟบริเวณหอนาฬิกา จนกลายมาเป็นสัญลักษณ์คู่หอนาฬิกา

3. สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง (สวนสุตสยาม) มีพื้นที่ประมาณ 120 ไร่ ตั้งอยู่บนเนินเขากลางเมืองเบตง เป็นจุดชมทัศนียภาพมุมกว้างของเมืองเบตง มี

พิพิธภัณฑสถานเมืองเบตง สวนสุขภาพ สนามกีฬาประจำอำเภอ และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเบตง

4. วัดพุทธาธิวาส ตั้งอยู่ใจกลางเมืองเบตง มีสถาปัตยกรรมที่มีความโดดเด่นเป็นสง่า มีพระมหาธาตุเจดีย์ โดยองค์เจดีย์ตั้งอยู่บนเนินเขา ภายในพระมหาธาตุเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และพระพุทธรูปทองคำปางปฐมเมธีกานนทสุพิธาน เป็นองค์พระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์องค์ใหญ่ มีหน้าตักกว้าง 9.99 เมตร สูง 14.29 เมตร และมีน้ำหนักประมาณ 40 ตัน ซึ่งชาวอำเภอเบตง ได้ร่วมกันบริจาคทรัพย์เพื่อสร้างขึ้น

5. อาคารมูลนิธิอำเภอเบตง ก่อสร้างเมื่อปี 2505 ประกอบด้วย อาคาร 2 หลัง หลังแรกเป็นโครงสร้างแบบศาลเจ้าจีน ภายในห้องโถงใช้เป็นสถานที่ตั้งพระบูชาของจีน ฝาผนังมีภาพวาดเทพนิยายจีนวิจิตรงดงาม ส่วนอีกอาคารหนึ่งเป็นห้องโถงขนาดใหญ่สำหรับประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของมูลนิธิ ฝาผนังภายในมีจิตรกรรม เรื่องราวของนรกสวรรค์ และเรื่องราวเชิงวรรณกรรม และแนวคิดตามปรัชญาจีน

อำเภอเบตง มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากมาย ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในช่วงเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ ของทุกปี มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เข้ามาเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยว ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา จากข้อมูลการท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ระหว่างเดือนมกราคม-ธันวาคม ย้อนหลัง 5 ปี คือ ปี 2555 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จำนวน 110,299 คน ปี 2556 จำนวน 115,650 คน ปี 2557 จำนวน 122,740 คน ปี 2558 จำนวน 130,007 คน และปี 2559 จำนวน 132,142 คน (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดยะลา, 2562)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ยังมีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว เช่น ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความปลอดภัย และด้านความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น จึงอาจส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอเบตง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

วิธีการวิจัย

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเลือกสุ่มจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา จำนวน 300 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้วิจัย** เป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย คำถามปลายเปิดและปลายปิด โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน คือ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา สูงสุด อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (2) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ และ (3) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยข้อคำถามเป็นแบบลักษณะประเมินค่า 5 ระดับ (4) ข้อเสนอแนะต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เป็นคำถามปลายเปิด

3. **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** (1) ประชุมผู้ช่วยเก็บข้อมูลวิจัยเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกัน (2) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลตามสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา (3) แจกแบบสอบถามให้นักท่องเที่ยวชาวไทยในระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม 2559 ถึง 15 กุมภาพันธ์ 2560 และรอรับแบบสอบถามคืน และ (4) นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** มีกระบวนการดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าร้อยละ (2) วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยใช้การหาค่าร้อยละ และ (3) วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.00) มีอายุ 15-30 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 41.00) ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดภาคใต้ คือ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส (ร้อยละ 97.00) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 44.00) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา (ร้อยละ 68.00) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา (ร้อยละ 82.00) และเคยมาเที่ยวมากกว่า 5 ครั้ง (ร้อยละ 43.30) วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ แชน้ำพุร้อน (ร้อยละ 89.00) รองลงมา คือ เที่ยวชมสวนดอกไม้เมืองหนาว (ร้อยละ 82.00) วิธีการเดินทางมาท่องเที่ยวใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทาง (ร้อยละ 47.30) รองลงมาเป็นรถจักรยานยนต์ (ร้อยละ 45.00) ส่วนใหญ่มาเที่ยวแบบไปเช้า-กลับเย็น (ร้อยละ 55.30) สำหรับผู้ที่พักค้างคืนส่วนใหญ่พักที่โรงแรม (ร้อยละ 30.70) การบริการที่ต้องการให้ส่งเสริมมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมชมธรรมชาติ (ร้อยละ 27.70) รองลงมา คือ การบริการด้านร้านอาหาร (ร้อยละ 27.00) สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว คือ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 62.00) รองลงมา คือ เพื่อนแนะนำ (ร้อยละ 32.30)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยภาพรวมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1. **ด้านแหล่งท่องเที่ยว** กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เรื่องที่พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การเที่ยวชมทะเลหมอก ชมสวนดอกไม้เมืองหนาว และการแช่น้ำพุร้อน เรื่องที่พึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การเที่ยวชมอุโมงค์ปิยมิตร อุโมงค์เบตงมงคลฤทธิ์ หอนาฬิกาเมืองเบตง ตู้อิสรณีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก การเข้าเยี่ยมชมวัดพุทธาธิวาส สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง (สวนสุตสยาม) บริเวณด่านพรมแดน และป่าบาโล-ฮาลา ตามลำดับ

2. **ด้านการบริการ** กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เรื่องที่พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สถานที่พัก เช่น โรงแรม โฮม

สเตย์ รีสอร์ท เรื่องที่พึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหาร มาตรฐานการให้บริการ ห้องน้ำ ศูนย์บริการด้านข้อมูลท่องเที่ยว และเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ตามลำดับ

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) นักท่องเที่ยวพึงพอใจเรื่องต่าง ๆ จากมากไปน้อย ดังนี้ มีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลตามสถานที่ท่องเที่ยว มีการให้ข้อมูลความรู้ด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม และมีเอกสารแจ้งรายละเอียดข้อมูลสถานที่หรือป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน ตามลำดับ

4. ด้านความปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง เรียงตามลำดับ ดังนี้ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ความปลอดภัยบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

5. ด้านความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เรื่องที่พึงพอใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ การให้ความต้อนรับอย่างมีน้ำใจ และการขายสินค้าพื้นเมืองหรือสินค้า OTOP เรื่องที่พึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ การอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลและแหล่งท่องเที่ยว

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะ คือ ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวยังมีน้อย ควรมีป้ายบอกระยะทางเป็นระยะ ๆ ตามแหล่งท่องเที่ยว ควรเพิ่มถังขยะมากขึ้นกว่าเดิม และการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวควรปรับปรุงเรื่องถนนให้มีมาตรฐาน เพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 15-30 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เป็นนักเรียนนักศึกษา รายได้เฉลี่ย คือ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริพันธ์ ศิริเพชร ดวงมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์ และ ปัญญา หมั่นเก็บ (2561) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี อาชีพ

นักเรียนนักศึกษา มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เถลิงศักดิ์ ชัยชาญ (2556) วิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศแล้ว 2-3 ครั้ง โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง และมากับครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ มีความเข้าใจถึงลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่ยังไม่ครบถ้วน โดยเข้าใจว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อการใช้ประโยชน์ในพื้นที่จากการท่องเที่ยวร่วมกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของธัญญานันท์ สามสี (2558) วิจัยเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20-29 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพนักเรียนนักศึกษา รายได้ต่อเดือน 10,001-30,000 บาท ภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเจิมจิต แยมผกา (2556) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพ กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ จังหวัดราชบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30 ปี และต่ำกว่า อาชีพนักเรียนนักศึกษา การศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 บาทและต่ำกว่า

2. วัตถุประสงค์ที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวมากที่สุด คือ การชมทะเลหมอก ที่ตำบลอัยเยอร์เวง เที่ยวชมสวนดอกไม้เมืองหนาว บริเวณหมู่บ้านปิยะมิตร ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพื้นที่ตั้งอยู่บนเขา อากาศเย็นสบาย และการแช่น้ำพุร้อน นักท่องเที่ยวเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล และนิยมไปเช้า-กลับเย็น กรณีที่พักค้างคืนจะพักที่โรงแรม ทั้งนี้เพราะที่พักบริเวณใกล้ ๆ กับแหล่งท่องเที่ยวมีน้อย นักท่องเที่ยวจึงเข้าพักในตัวเมืองเบตงเป็นส่วนใหญ่ เพราะสะดวกในเรื่องอาหารการกิน ความปลอดภัย และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ นอกจากนี้ยัง พบว่า การบริการที่ต้องการให้มีการส่งเสริม คือ กิจกรรมชมธรรมชาติ การบริการด้านร้านอาหาร และบุคลากรในการนำเที่ยว ส่วนด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน บริเวณแหล่งท่องเที่ยว จากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวถือได้ว่า ยังมีความปลอดภัยสูง ถึงจะมีข่าวการก่อเหตุความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เป็นระยะ ๆ ก็ตาม การต้อนรับของคนในท้องถิ่นก็มีส่วนในการสร้างความ

ประทับใจให้กับผู้มาเยือน รวมถึงสินค้าพื้นเมืองที่มีความแตกต่างจากถิ่นอื่น เช่น ผักน้ำ ปลาสามบ้านคอกช้าง หรือส้มโชกุน ก็เป็นอีกอย่างหนึ่งที่ส่งเสริมให้คนเข้ามาเที่ยวที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา สรุปว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการ คือ ประเพณีธรรมชาติ เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ มีอากาศบริสุทธิ์มีผลดีต่อสุขภาพในระยะยาว ทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของธรรมชาติอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิมพ์ภัทรา สุพาณิชย์ (2558) วิจัยเรื่อง โครงการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแอตเวนเจอร์จังหวัดระยอง เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดระยอง บุคคลที่เดินทางมาด้วยส่วนใหญเป็นครอบครัว และนิยมท่องเที่ยวทางทะเลมากที่สุด รองลงมา คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเลือกที่พัก พบว่า นักท่องเที่ยวเลือกเข้าพักที่โรงแรมหรือรีสอร์ท ส่วนแนวโน้มการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต การท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับความนิยมมากขึ้น เพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวยังแหล่งธรรมชาติต่าง ๆ โดยไม่ให้เกิดการรบกวนหรือเกิดความเสียหายแก่ธรรมชาติ นอกจากนี้รัฐบาลยังให้ความสำคัญและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศอีกด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันทิกา นิธิเทศ (2557) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี พบว่า ระดับการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ทัศนียภาพ ความสวยงาม และความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมา คือ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วิถีชีวิตของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม รวมถึงอสังหาริมทรัพย์ และการบริการของคนในท้องถิ่น อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของธัญญา พรหมบุรมย์ และ นฤมล กิมภากรณ์ (2558) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม และสุขภาพ ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ของประเทศไทย: เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน พบว่า กิจกรรมเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยม 3 อันดับแรก คือ ขับรถชมวิว ศึกษาธรรมชาติสวนพฤกษศาสตร์ และขี่ช้าง ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนัสสร คุ่มถนอม และ นิตยา เจริญประเสริฐ (2558) วิจัยเรื่อง ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกรูปแบบกิจกรรมเชิงนิเวศตามความต้องการ 3 อันดับแรก คือ การ

กางเต็นท์นอนพักแรม รองลงมา คือ การนั่งเรือหรือแพชมภูมิประเทศและการเดินเส้นทางธรรมชาติ

3. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า (1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ การชมทะเลหมอก การชมสวนดอกไม้เมืองหนาว และการแช่น้ำพุร้อน ตามลำดับ (2) ด้านการบริการ ที่พึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ สถานที่พัก คือ โรงแรม โฮมสเตย์หรือรีสอร์ท (3) ด้านการประชาสัมพันธ์ ที่พึงพอใจมาก ได้แก่ มีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลตามสถานที่ท่องเที่ยว มีการให้ข้อมูล ความรู้ด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม มีเอกสารชี้แจงรายละเอียดข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว และป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน (4) ด้านความปลอดภัย ที่มีความพึงพอใจมาก คือ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน และความปลอดภัยบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และ (5) ด้านความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น ที่พึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ การให้การต้อนรับอย่างมีน้ำใจ และการขายสินค้าพื้นเมืองหรือสินค้า OTOP ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของอิงอร ยิ้มมุก (2559) วิจัยเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ประสบการณ์จริงของนักท่องเที่ยวในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ความคาดหวังก่อนมาเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการรับรู้ประสบการณ์จริงในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพสิ่งแวดล้อม ด้านกระบวนการจัดการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน สอดคล้องกับสุวิทย์ จันทรเพ็ญ (2558) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาไร่รุ่งนกรามอนต์ เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวมทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านสถานที่ สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ ด้านเจ้าหน้าที่พนักงาน ($\bar{X} = 4.23$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.17$) ด้านกิจกรรมในไร่ ($\bar{X} = 4.15$) ด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.00$) ด้านร้านอาหารของไร่ ($\bar{X} = 3.97$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.94$) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงกมล บุญทวีทรัพย์ (2555) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ในภาพรวมปัจจัยหลักมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ต้องการมาสัมผัสธรรมชาติ และ

ปัจจัยดึงดูด พบว่า ในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านความปลอดภัย รองลงมา คือ ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวและปัจจัยด้านที่พักแรม เมื่อนำปัจจัยมาศึกษาด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยดึงดูดด้านแหล่งท่องเที่ยวและด้านที่พักแรม มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

สรุป

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นคนที่พื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ วัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยว คือ การแช่น้ำพุร้อน ชมทะเลหมอกและชมสวนดอกไม้เมืองหนาว มาแบบไปเช้า-กลับเย็น โดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล รองลงมาเป็นจักรยานยนต์ หากมีการพักค้างคืนจะเข้าพักโรงแรมในตัวเมือง สื่อที่ใช้ในการตัดสินใจในการมาท่องเที่ยว คือ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และสิ่งที่ต้องการให้ส่งเสริมมากที่สุด คือ กิจกรรมชมธรรมชาติ นักท่องเที่ยวมีความพอใจในภาพรวมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมาก มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความปลอดภัย และด้านความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งผลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

1. **ด้านแหล่งท่องเที่ยว** คนในชุมชนและนักท่องเที่ยวต้องช่วยกันสร้างจิตสำนึกให้ท่องเที่ยวแบบใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม เข้าใจในคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนเพื่อให้มีความยั่งยืนสืบไป
2. **ด้านการบริการ** ภาครัฐควรส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีมาตรฐานให้กับชุมชน เพื่อกระจายรายได้ให้กับคนในพื้นที่ เช่น โฮมสเตย์ รีสอร์ท ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก หรือสินค้า OTOP ไก่แหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน รวมถึงการปรับปรุงถนนหนทางที่ไปยังแหล่ง

ท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกปลอดภัย สะดวกสบายในการท่องเที่ยว

3. **ด้านการประชาสัมพันธ์** ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก อย่างเป็นระบบเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติให้เข้ามาท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ

4. **ด้านความปลอดภัย** เนื่องจากในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีเหตุการณ์ก่อความไม่สงบบ่อยครั้ง รัฐบาลควรบริหารจัดการด้านความปลอดภัยให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น

5. **ด้านความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น** ภาครัฐและภาคเอกชน ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางในอำเภอเบตงให้กับคนในชุมชนเพื่อเมื่อมีนักท่องเที่ยวมีปัญหาสามารถแนะนำได้ ควรเพิ่มทักษะการพูด การสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในอนาคตให้กับคนในชุมชน และปลูกฝังให้คนในชุมชนทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดีต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยความเป็นมิตร

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปี 2559 จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้งนี้ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ โยธาพิทย อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพร สุนทรนนท์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ให้อาการ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะ และสนับสนุนการดำเนินงานอย่างดียิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2554 - 2559. ค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2559, จาก http://203.131.220.141/msi/wp-content/uploads/Tourism-and-Travel-related-Service-Strategic-Plan_Thai.pdf.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2543). องค์ประกอบของการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 16 เมษายน 2559, จาก: http://sittisak.reru.ac.th/wp-content/uploads/2011/10/บทที่_21.doc.

- เจิมจิต แยมผกา. (2556). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพ กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ จังหวัดราชบุรี. *วารสารวิทยบริการ*, 24(1), 40-50.
- ดวงกมล บุญทวีทรัพย์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- เถลิงศักดิ์ ชัยชาญ. (2556). การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ธัญยา พรหมบุรุษ และ นฤมล กิมภากรณ์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม และสุขภาพ ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ของประเทศไทย: เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 10(1), 71-87.
- นภัสสร คุ่มถนอม และ นิตยา เจริญประเสริฐ. (2558). ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 1(3), 372-391.
- พิมพ์ภัทรา สุพาณิชย์. (2558). โครงการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแอควาเรียม จังหวัดระยอง เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- รัฐกานต์ สามสี. (2558). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วันทิกา หิรัญเทศ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนนทบุรี. นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ศิริพันธ์ ศิริเพชร, ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์ และ ปัญญา หมั่นเก็บ. (2561). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารเกษตรพระจอมเกล้า*, 36(1), 87-98.
- สมชัย เบญจชัย. (2549). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรการจัดการป่าชุมชนและการพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้ประจำปีงบประมาณ 2549. เชียงใหม่: กลุ่มงานวิชาการ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดยะลา. Internal tourism in Betong. ค้นเมื่อ 11 มกราคม 2562, จาก https://yalamots.go.th/more_news.php?cid=49.
- สุรเชษฐ์ บุญพงษ์มณี. (2549). การจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์เคหะพัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ จันทรเพ็ญ. (2558). ความพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษาไร่องุ่นกรามอนต์ เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. สารนิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- อิงอร ยิ้มมุก. (2559). ความคาดหวังและการรับรู้ประสบการณ์จริงของนักท่องเที่ยวในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิสริยา เลหาติรานนท์. (2551). ท่องเที่ยวอย่างรู้ “รักษ์” ธรรมชาติ. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2562, จาก <http://www.royin.go.th/?knowledges>.
- Allcock. A. (1994). *National Ecotourism Strategy*. Canberra: Commonwealth Department of Tourism.